

Sisimiut Kangerlussuullu akornanni qallersugaanngitsumik aqqusinermik sanaartornermi Namminersornerullutik Oqartussanit inatsisitigut aningaasartuutissat pisariallit tamaasa ingerlatsinermi aningaasartuutit kommuunip nammineq isumagissappagit qulakkeerneqarnissaannut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffissaattut siunnersuut.

(Inatsisartuni ilaasortaq Anders Olsen, Siumut)

Siumumiik Anders Olsen, Siumut siunnersuutaanut qutsavingerusupparput.

2017- mi Siumup nuna tamakkerlugu ataatsimeersuarnerani aqqusinermik pilersitsinissaq aaliangiunneqarpoq, tamannalu sulii tamakkiisumik anguniarparput.

Siumumiik pilersikkumavagut inuiaqatigiit aningaasaqarnikkut nammineertut. Maani inersuarmi aningaasartuutissarpasuit akuerisarpagut, naak immaqa toqqaannaq aningaasanik isertitsiviunngikkaluartut, tassa inuit soorunami akileraartarnermikkut ilorrisimaarutissaat saqqummiunneqarajuttarput. Tamanna soorunalimi pissusissamisoorpoq, Siumumiillu anguniangaq pitsaasuutillugu akisussaassusilimmik aamma aaliangeeqataajuarpugut.

Siumumiik anguniarparput Nunatta tunniussinnaasaai akisussaassusilimmik atorluarlugit Inuiaat imminnut natattut. Inuiaat, Nuna ineriartussaguni ineriartorfusinnaasut periarfissat nalilersorsimaneri naapertorlugit nalilersuilluarnikkut, tulleriarilluarnikkullu aaliangertariaqarput.

Nunatsinni atorissaarutikkut assigiinngittorpassuarnik siunnersuuteqartup Namminersorlutik oqartussat aammalu kommunit aningaasaliiffisarsimasaat taakkartorpaai. Tamannalu pissusissamisoorluinnarpoq.

Siumumiik Qeqqata kommuniata suliarpassui, ineriartortitsinermullu aningaasaliissuterpassui eqqumaffigilluinnarpagut, isumaqarlutalu maannakkut nalunaarusiarpassuit, misissuinerit aammalumi nunatsinni pissutsit, atortorissaarutillu ineriartorneranut malinnaalluarlutik periarfissanik ujaasiuarnerat, tingussaasumik aamma iliuuseqarfigineqartariaqalersoq.

Qeqqata kommunia unammillernartunik annertuumik kalluaasinnaasumik nalaataraluarluni, unissutiginagit, periarfissat nutaat pissanganartut aammalu Siumup politikianut naapertuullartut saqqummiussimalerpaat. Siumumiillu tunngaviusumik kommunit, inuit nammineq iliuseqartut ataqqingaarpagut, tanngassimaarutigisinnaallugillu.

Nalunaarusiarpasuit imarisaat eqqartunngikkaluarlugit tunngaviusumik pilersitsinissamut, periarfissanut ammaasussat Siumumiik inatsisitigut toqqammavilersornisaannut piareersimavugut. Tassami siunissamut siumut pitsaasumik ineriartortitserusuttut unitsinneqassanngillat, kaammattorneqassappulli, sinaakkutassallu, inatsisitigut, aningaasatigut, avatagiisinut, inuaqatigiinnut pitsaasumik sunniuteqartussat tapersertuassavagut.

Siumumiik Naalackersuisut akissuteqaataannut qujarusuppugut, inatsisit aammalu Namminersorlutik oqartussat Kommunellu akornanni aaqqitassat saqqummiunerinut, siumullu isigisumik suliap ingerlateqqinneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuutaannut. Siumuminngaannit Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaat taperserparput.

Siumumiik isumaqarpugut Nunatsinni nalunaarusiarpasuit, misissuinerpasuit ilisivimmut iliinnarnagit, maannakkut tamakkua tamaasa nalilersorlugit, pitsaasortaai qulaajarlugit, ajortortaai piiariarlugit, tulleriaarluakkamik atortulersuutit, ataqatigiinnermut aaqqissuussinerit ataatsimut ukiut minnerpaamik 20- it siumut isigisut ataatsimiisitaliarsuartut aaqqeriarlugit politikikkut ataatsimoorussamik maani Inatsisartut, Naalackersuisut isumaqatigiittariaqalersugut. Imaassinnaanngilarmi, suliasuit ataasiakkaaginnarlugit ingerlateqattaartassagingut. Aah ukuungooq mittarfittaassapput, ukuungooq mittarfeeqqanik, ukuungooq talittarfiit ajorput, maaningooq aqqusineqassooq il. il.

Inuit ineriartorusuttut, siumut isigisut, pilersaarusiorsimasut utaqqipput.

Qaa ataatsimoortumik siumut isigisumik, aningaasalersornissaanut pilersaarusiorkuakkamik toqqammaviliisa, tassami Siumumiik nunap immikkoortui tamaasa ineriartortikkusuppagut. Nalunaarusiuunnaratali tingussaasumik ataqatigiissarluakkanik iliuseqarta - Tamanna Siumumiik sakkortuumik kaammattuutingaarput, assagullu suleqatigiinnissamut isaallugit, Nunatsinni inoqarfiusunut tamanut siuriaataasussamik anguniangaqarnissamut.

Aningaasammi ukiumut 70-80 mio. kr. atortarsimagutsigit, ukiut qassiinnaat ingerlanerani aqqusineq, akilereeraluarpa?

Siumumiik siunnersuuteqartumuk qujalluta aningaasaqarnermut, akileraartarnermullu
ataatsimiisitaliamut aammalu sanaartornermut ataatsimiisitalianut suliassaq ingerlateqqipparput.

Kuno Fencker, Siumut.